

کاربرک درس، مقتم؛ «پرتو امید»

۱- معنی واژه‌های مشخص شده، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

«حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های تار تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور»

(۱) خلوت - سیاه - جادو (۲) گوشه - تاریک - دعا (۳) کنار - طولانی - دعا (۴) تنهایی - تاریک - افسون

۲- کدام گزینه، زمان گروه فعلی جمله نخست را نشان می‌دهد؟ (۵/۰ نمره)

«طبق برنامه دارم تکالیفم را در خانه می‌نویسم. ناگهان عمو و خانواده سر می‌رسند و من ...»

(۱) مضارع مستمر (۲) مضارع التزامی (۳) مضارع اخباری (۴) آینده

۳- در کدام گزینه، تخلص به کار نرفته است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) حافظ شب هجران شد بوی خوش وصل آمد شادیت مبارک باد ای عاشق شیدایی

(۲) گر مسلمانی از این است که حافظ دارد آه اگر از پی امروز بود فردایی

(۳) ای نسیم سحری خاک در یار بیار که کند حافظ از او دیده دل نورانی

(۴) نمودی چند بار از خود که حافظ عهد و پیمانم کنونت باز داشتم که ناقض عهد و سوگندی

۴- معنی درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

«دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت دائماً یکسان نماند حال دوران غم مخور»

(۱) اگرچه همه روزهای زندگی مطابق خواسته ما نیست، این را بدان که شاید اوضاع زمانه همیشه یک‌جور بماند.

(۲) زندگی گاهی خلاف میل و گاهی موافق خواسته ماست، اما چون احوال روزگار در تغییر است، غم را فراموش نکن.

(۳) اگر روزگار و زمانه مدت کوتاهی با ما سازگاری نداشت، غمگین نباش، زیرا اوضاع زمانه همیشه یکسان نخواهد ماند.

(۴) در میان روزهای زندگی فقط مدت کوتاهی بر وفق مراد و خواسته ماست، پس به خاطر تغییرات روزگار غمگین مباش.

* درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

۵- مهم‌ترین آموزش غیر مستقیم حافظ این است که به ما شیوه درست نگاه کردن به زندگی را می‌آموزد. درست نادرست

۶- در زبان فارسی همه واژه‌ها یک شکل نوشتاری کوتاه‌شده دارد که معمولاً در شعر به کار گرفته می‌شود. درست نادرست

* جاهای خالی را با واژه‌های مناسب درس کامل نمایید. (۱ نمره)

۷- نوشته‌ای است که خواننده را می‌خنداند، ولی در پس این لبخند به برخی از مسائل اجتماعی می‌پردازد.

۸- کلمه‌ای است که هنگام آگاه ساختن یا تأکید و هشدار به کار می‌رود و مترادف آن «آگاه باش» است.

۹- نام اصلی «پروین اعتصامی» و «شهریار» چیست؟ (۱ نمره)

۱۰- واژه‌های جمع را بیابید و زیر آن‌ها خط بکشید. {چهار واژه} (۱ نمره)

{روشن‌رایان - دهگان - آزادگان - افتان - خواهان - رادان - سبزیان - جادوان}

*** شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌های ۱۱ تا ۱۴ پاسخ دهید.**

۱	همای اوج سعادت به دام ما افتد	اگر تو را گذری بر مقام ما افتد
۲	حباب‌وار براندازم از نشاط کلاه	اگر ز روی تو عکسی به جام ما افتد
۳	شبی که ماه مراد از افق شود طالع	بود که پرتو نوری به بام ما افتد
۴	به بارگاه تو چون باد را نباشد بار	کی اتفاق مجال سلام ما افتد
۵	خیال زلف تو گفتا که جان وسیله مساز	کزین شکار فراوان به دام ما افتد
۶	به ناامیدی از این در مرو بزن فالی	بود که قرعۀ دولت به نام ما افتد
۷	ز خاک کوی تو هر گه که دم زند حافظ	نسیم گلشن جان در مشام ما افتد

۱۱- نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را در بیت نخست بنویسید. (۱ نمره)

.....

۱۲- زمان و نوع فعل‌ها را در بیت هفتم مشخص کنید. (۱ نمره)

.....

۱۳- دو گروه اسمی در بیت پنجم بیابید و نوع وابسته‌های آن‌ها را بیان کنید. (۱ نمره)

.....

۱۴- شعر بالا در چه قالبی سروده شده است؟ واژه‌های قافیه را در بیت‌های نخست و سوم پیدا کنید. (۱ نمره)

.....

۱۵- در بیت «عزیز مصر به‌رغم برادران غیور/ ز قعر چاه درآمد به اوج ماه رسید» چه آرایه‌هایی به‌کار رفته است؟ {دو آرایه} (۱ نمره)

.....

۱۶- شعرهای زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. (۴ نمره)

ای دل غم‌دیده حالت به شود دل بد مکن
وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور

.....

هان مشو نومید چون واقف نه‌ای از سرّ غیب
باشد اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور

.....

ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند
چون تو را نوح است کشتیبان ز توفان غم مخور

.....

غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ
هرگر نکند درّ گران‌مایه به چنگ

.....

۱۷- حفظ غزل «پرتو امید» (۲ نمره)

۱۸- روخوانی درس هفتم {خواندن درست و روان، رعایت لحن، آهنگ و ایستگاه‌های آوایی} (۳ نمره)